 DOI: 10.7816/idil-07-51-03

MÜTEVAZI NESNELER VE AÇIK ALAN HEYKELLERİ

Canan ZÖNGÜR

Dr. Öğr. Üye. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csonmezdag(at)gmail.com

Anahtar kelimeler:
Heykel, Anıt, Anıtsal, Açık alan, Mütevazı nesneler

ÖZ

Heykel sanatının tarihi süreci incelendiğinde, ilk örneklerinden 20. yüzyıla kadar konularının ve üsluplarının, dönemlere ve kültürlere göre değiştiği görülmektedir. Fakat değişmeyen olgu yüzyıllar boyunca insan bedeninin konu olarak ele alınmış olmasıdır. 20. yüzyıla kadar kamusal alanlarda yer alan heykeller belli kişilerin, kahramanların ya da zaferlerin anısına yapılırken 20 yüzyılın ikinci yarısından sonra açık alanda yer alan heykel anlayışı büyük değişikliğe uğramıştır. Değişen ve gelişen toplum yapısı, teknolojinin gelişmesi, sanat akımlarıyla birlikte sanatçıların farklı anlatım araçlarına yönelmişler olmaları açık alanda yer alan heykel anlayışını değiştirmiştir, heykeller halkla temas eden onların hemen algılayıp iletişim kurabilecekleri formlara sahip olmaya başlamıştır. Teknolojik gelişmeler, sanatçıların heykellerin büyük boyutlarda, çeşitli renk ve dokuda süregelen anlayıştan farklı yaklaşmalarına olanak sağlamıştır. Geçmişte yapılan anıtların yerini anıtsal heykeller almaya başlamıştır. Çalışmada, Pop Sanat olarak adlandırılan sanat akımında yer alan, heykel örnekleriyle birlikte diğer sanat anlayışlarıyla devam eden günlük yaşamda kullanılan nesnelerin heykelleri ve etkileşimleri incelenmiştir. Cleas Oldenberg'in heykelleri bu yeni yaklaşımın ilk örnekleridir. Daha sonra Jeff Koons, Yoyai Kusama, Kemal Tufan, Simon Peryy gibi sanatçılar farklı görüş ve akımlarda yer alsalar da bu nesneleri heykellerinde metafor olarak kullanılmıştır.

HUMBLE OBJECTS AND PUBLIC SCULPTURES

Keywords:
Sculpture, Monument, MonuMental, Open space, Humble objects

ABSTRACT

When the historical process of the art of sculpture is examined, it is seen that the subjects and styles of the first examples have changed according to periods and cultures until the 20th century. But over the centuries unchanging phenomenon is taken as the subject of the human body. Statues in public spaces until the 20th century were made to commemorate certain people, heroes or victories. After the second half of the 20th century, the concept of sculpture in the open area has changed dramatically. Together with the changing and developing social structure, technology development and art movements, the artists turned to different narrative tools. The sculptures in the open space have started to have forms in which they can communicate and contact immediately. Technological developments have allowed artists to approach statues differently from the perspectives of large sizes and various colors and textures. The monuments that were made in the past began to be replaced by monumental sculptures. In this study, the sculptures and interactions of the objects used in daily life, which are included in the art movement called Pop Art, which continue with other art concepts along with sculpture examples, were examined. The sculptures of Cleas Oldenberg are the first examples of this new approach. Later, although artists such as Jeff Koons, Yoyai Kusama, Kemal Tufan and Simon Peryy took part in different views and movements, they were used as metaphors in their sculptures.

 DOI: 10.7816/idil-07-51-03

Giriş

Sanatın gelişimi, kültürlerin ve kent yaşamının gelişimi ile benzer bir süreç izlemektedir. Açık alan heykelleri olarak bahsi geçen heykeller, kamusal alanda yer alan ve İngilizce "monument" kelimesinden anıt olarak çevrilen anlam olarak "reminds-hatırlatma" ve "memorial-anma, anıt" olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda 20. yüzyıla kadar açık alanlarda yapılan heykeller anımsanması ve unutulmaması gereken olaylara atfen yapılan kahramanların zaferlerin ya da toplumun unutmaması gereken olayları hatırlatmak için kilise, devlet ya da soylular tarafından yaptırılan heykellerdi. 20. yüzyıla kadar heykel sanatında, büyük boyutlu açık alan heykellerinin neredeyse tamamı tüm dünya şehirlerinde aynı ideoloji ve anlayışta yapılmıştır. 1960'lardan sonra büyük boyutlu heykelleri tanımlamak için başka bir kavram daha ortaya çıkmıştır. Bu da kavram anıtsal kelimesidir. Anıt kelimesinden farklı olarak anıtsal kelimesi heykelin boyutlarını ve formunu ifade etmek için kullanılan bir terimdir. Aslında yaşanan teknik gelişmeler ve yeni malzemeler heykel sanatında da yapılan çalışmaların daha büyük boyutlu olmasına imkân vermiştir. Bu tarz anıtsal heykeller kamusal alanlarda odak noktası olması ve halka doğrudan ulaşması açısından önem kazanmışlardır. Oldukça çeşitli malzemelerden büyük ölçekli yapılabilen anıtsal heykeller açık alanlarda halkla etkileşime girmekte ve yeni bir bellek oluşturmaktadır.

Ancak anıtsal heykeller de topluma 20.yüzyılın ikinci yarısından sonra oluşan pek çok toplumsal olayla ilgili bilgi vermekte ve toplumla kendi dilinde konuşmaktadır. Sanatçının anlatmak istediği bazı kavramları, düşünceleri ve mesajları ifade etmektedir. Örneğin faşizme karşı savaş, soykırım, doğanın ya da insanın neden olduğu felaketler, küresel ısınma gibi kendi döneminin konularını dile getirmekte ve aslında anıtlarda olduğu gibi döneme özgü kahramanlık, adanmışlıktan ya da başarıdan bahsetmektedir. Savaş ve soykırım konuları genellikle Amerika ve Almanya'da İkinci Dünya Savaşı ile ilgilidir (Collins, 2001.320).

1980'li yıllar 1780'lere benzer şekilde derin iz bırakan siyasi olayların gölgesi altında sona ermişti. Fransız Devrimi'nin yolu komünizme ulaşacak uzun bir sürecin ilk aşamasının iki yüzüncü yıldönümü Doğu Avrupa'da komünist rejimlerin devrilmesinden sadece bir kaç ay sonra 1989'da kutlanmıştı. Bölgenin tümünde siyasi ve sosyal yapılar çökmekteydi. Kısa süre sonra Komünist Parti Sovyetler Birliğinde kontrolü kaybetti ve ülke bağımsız devletler halinde dağıldı. Soğuk savaş sona ermişti. Ancak bu gelişmeler bölgeye daha büyük bir refah getirmek bir yana yeni bir barış çağını dahi başlatmadı. Öte yandan Çin Komünist Partisi, iktidarda kalmaya devam etti. Orta ve Güney Amerika'da istikrarsız rejimleri yerel iç savaşların artmasıyla daha da istikrarsızlaştırdı. Nüfus artışı, ekolojik tahribat, kaynakların tüketilmesi ve atmosferin kirlenmesi gibi unsurların bir araya gelerek derinleştiği tehditkar ve güvensizlik duygusu küresel ölçekte yaygın bir endişe ve huzursuzluğa yol açtı. Bu kasvetli manzara zemininde iletişim araçlarının yaydığı müthiş bir kitlesel kültür, uluslararası endüstrilerin tüketim ürünleriyle beraber doğu ve Batı'nın karşısına dikildi. Sanatçılar daha önce hiç olmadığı biçimde tarihöncesinden o güne dek dünyanın biriken tüm sanat zenginliğinin ve çeşitliliğinin farkına varıyordu bu durumda sanatın anlamını ve amacı, özellikle de statü ve değer ölçütleri hakkında endişeli ve çoğu zaman içe dönük sorgulamaları tahrik ediyordu. Bu bağlamda sanatın belirli bir "nitelik" veya "üslup" özelliği taşıyan resim ve heykellerden oluştuğu varsayımını sorgulamaktaydı (Honour ve Fleming, 2016). Bütün bu küresel ve toplumsal karmaşa ortamı sanatta yeni akımlar ve anlayışlar ortaya çıkmasına ve sanatçıların toplumu ilgilendiren, onlarla direk olarak ilişki kuracak çalışmalara yönelmelerine neden olmuştur. Araştırmanın amacı geçmişte yapılan anıt heykel anlayışının uğradığı değişimi ve günümüz sanatçılarının bu konudaki yaklaşımlarını irdelemektir. Aynı zamanda günümüzde yapılan Anıtsal heykelleri bazı örneklerle nesneler yoluyla oluşturdukları metafor üzerinde durulmuştur.

Anıtsal Mütevazı Nesneler

İkinci Dünya Savaşı sonrasında ekonominin gelişmesi ve tüketim kültürünün ortaya çıkmasıyla birlikte ortaya çıkan Pop sanat, tüketim kültürünü ve reklamı adeta yüceltir. İmgeleri yüksek kültür/ alt kültür ayırımı yapmaksızın ele alır. Amerikan sanat ortamında eleştirmenlerin kolay geçit vermediği Pop akımı, yine de çok kısa sürede galerilerin, sanat piyasasının ve müzelerin onayını almıştır. Yalnızca ABD'de değil çeşitli Avrupa ülkelerinde de 1960'lı yıllara damgasını vuran bir sanat akımı haline gelmiştir. Pop sanatçıları, elit bir kesimin beğenisine yönelik "yüksek kültür" ile daha geniş kitlelere yönelik kültür tüketme biçimleri arasındaki ayırımları yok ederken öncelikle hazır imgelerden yararlanmış, izleyicinin gündelik yaşamının bir parçası olan nesneleri kullanmışlardır (Antmen 2010:162). Claes Oldenburg pop sanatı akımı içerisinde yer alan ve sadece heykel yapan tek sanatçıdır. Heykel malzemelerini kullanarak heykel yapım sürecini takip eden sanatçı malzemeleri ve ölçeği araştırarak nesne ve çevresiyle yeni bir ilişki yaratmayı başarır (Ceysson, 1987).

Sanatçı dünya genelinde farklı şehirlerde bir dizi anıtsal heykel yapmıştır bu heykeller günlük yaşamda kullanılan mütevazı nesnelerin büyük ölçekli korten ve paslanmaz çelik malzemeyle yapılmış heykelleridir. Bu heykeller kamusal alanlarda ve hemen tanınabilir formlarıyla oldukça dikkat çekici çalışmalardır. Heykeller için sanatçı demokratikleşmeyi temsil ettiğini ve izleyen herkesin anlayabileceğini, tanıyabileceğini ve bağlantı kurulabileceğini ifade etmiştir. Bu nesneler, testere, kürek, elektrik fişi, kiraz ve kaşık, hamburger, faraş ve süpürge vb. nesnelerdir. Örneğin, Oldenberg "Çamaşır Mandalı" (Resim 1) heykelinin mandal formunu paslanmaz malzeme kullanarak ve oranlarda değişiklik yaparak algıda büyük değişiklik yaratmıştır. Heykel 1976 yılında Philadelphia'da açık alana yerleştirilmiş ve 13.5 m yüksekliğindedir. Konulduğu alan ve etrafındaki binaların yükseklikleri dikkate alınarak yapılmıştır. Binaların yüksekliği heykelin etkisini azaltmamaktadır. Bu heykelde Oldenberg gerçek ahşap mandalın sahip olduğu oranları değiştirmiş bu değişiklik dikey yerleştirilen heykelin güçlü ve anıtsal etkisini daha da artırmıştır. Heykelin dikey dinamik etkisi etrafını saran binalarla yarışmasını sağlamıştır. Sanatçının mandalın formunu değiştirmesi sadece oranları değiştirmesiyle de sınırlı değildir. Heykelin en üst bölümünde yer alan iki form

 DOI: 10.7816/idil-07-51-03

karşılıklı birbirine bakan iki yüzü çağrıştırmakta ya da gövdesi iki dansçının hareketlerini anımsatmaktadır. Paslanmaz çelik malzemeyi heykelin gövdesinde koyu renkli kullanmış ve mandalı birleştiren yay biçimini kortenden parlak olarak yapmıştır, bu renkler hem mekânla hem de birbirleriyle karşıtlık oluşturmuştur. Seçilen nesnenin oranlarının değişimi yeni bir etki yaratırken nesnenin kökenini de hatırlatmaktadır (George, 2014).

Resim 1. Claes Oldenburg, "Çamaşır mandalı" paslanmaz çelik, Alimin-yum, Pliüretan boya, 13.7x3.7x1.4m Philadelphia,1976

Oldenberg'in önemli açık alan çalışmalarında bir diğeri Resim 2 "Testere" heykelidir. 1996'da polyester ve karışık malzeme ile yaptığı çalışmayı Ocvick şu şekilde eleştirmiştir: Sanatçı bir fikrin ifadesine yardımcı olmak için belirli öğelerin boyutlarını büyütme ya da azaltma ihtiyacı duyar. Vurgu için ölçü değiştirmeyi kullanınca izleyicinin dikkatini hemen çektiğini görür. Bu nedenle temel oranları diğer bir deyişle, uyum ve dengeli ilişkileri, göz ardı etmeyi tercih eder. Bir sanat yapıtında çok büyük bir şekil daha küçük birinin yanına yerleştirildiğinde ortaya çıkan etki orantısızdır. Seyirci orantısızlığın aşırı örnekleriyle karşılaştığında huzursuz hissedebilir. Sıradan nesneler anıtsal boyutlarda yapıldığında dikkat çekici ve şaşırtıcı olabilirler (Ocvirk ve ark. 2015) .

Resim 2. Claes Oldenburg, "Testere" 15.4x1.5x12.2m Paslanmaz Çelik, Epoksi, Polyester,Tokyo,1996

Günlük nesneleri kullanan diğer sanatçı Jeff Koons kendisini, sanatı 21.yüzyıla taşımaya çalışan bir kişi olarak tasvir etmiştir. Gerçekten de başka hiçbir sanatçı Batı'da üç bin yıl boyunca geçerliliğini korumuş, sanat kavramlarına ifadesiz bir masumiyet havasına bürünerek bu kadar çekinmeden ve merak uyandırarak ve aynı zamanda esprili bir tavırla meydan okumamıştır. Geniş kitlelerce tanınan eserleri, sanatın zanaat ve mekanik üretimle ilişkisi, sanatçının yapımcı, tasarımcı ya da sahiplenici olarak rolü ve genel olarak müzelerde saklanan yüksek sanat eserleri ile ticari sanat, dekorasyon, kitsch ve pornografi arasında çizilen ayrımlar hakkında fikir yorulmasından her zamandan fazla güçleştirmiştir (Honour ve Fleming, 2016.876). Sanatçının kendi ifadesiyle sanatı;

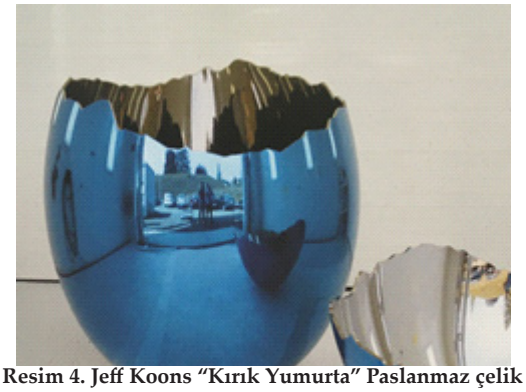
> *Sanatım, izleyiciyle iletişim kurmak adına her türlü yola başvurur. İzleyicinin ilgisini çekebilmek için her türlü hileye, ne gerekiyorsa, ama ne gerekiyorsa ona başvurmaya hazırım. En saf ve yüzeysel kişiler bile benim sanatım karşısında kendilerini tehdit edilmiş hissetmezler. Karşılarında gördükleri şeyi anlayamadıkları, anlayamayacakları gibi bir his yaşamazlar. Bakarlar ve hemen onunla ilişki kurarlar (Antmen 2010.293).*

Ünlü sanatçı, popüler kültürde kutlama anları ile ilgili heykeller ve resimler yapmaya devam etmektedir. Balonlar, süslemeler, oyuncaklar vb. nesnelerden ilham alarak paslanmaz çelikten parlak ve renkli heykelleri inanılmaz bir hafiflik duygusuyla parlak anıtlara dönüştürmektedir. Bu parlak paslanmaz renkli heykellerinden "köpek" serisi, (Resim 3) en tanınmış olanlarındandır ve bu çalışmalardan biri dünyanın en yüksek fiyata satılan çalışmalarından biridir. Son çalışmaları arasında "Kırık yumurta" serisi (Resim 4) 1994'te başlayarak devam etmiş, "Sarkan Kalp" serisi de sanat tarihinin en pahalı heykellerinden biri haline gelmiştir. Son dönemde Koons "Hulk-Elvis serisiyle büyük boyutlu heykeller ve resimler yapmakta ve sanatçı Amerika'nın ünlü kahramanlarından bazılarıyla oynayarak onları diğer kahramanlarla bir araya getiren işler yapmaktadır. Koons arzumuzu düzenleyen gizli mekanizmaları keşfetmeye devam etmektedir (Holzwarth 2011: 322).

Resim 3. Jeff Koons "Balon Köpek" Paslanmaz çelik 3.07x3.63x1.14m,Venedik, 2006

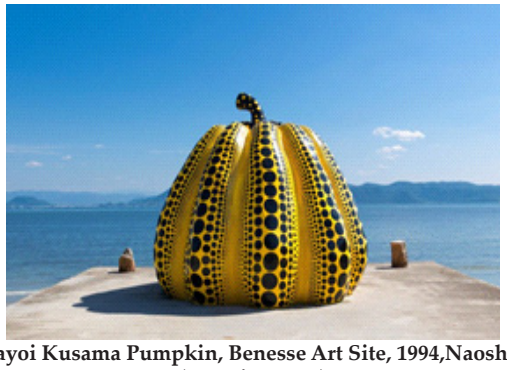
DOI: 10.7816/idil-07-51-03

Resim 4. Jeff Koons "Kırık Yumurta" Paslanmaz çelik 165.1x159.1x159.1cm, (Orjinal versiyonlarının renkleri birer adet Mavi, Kırmızı, Magenta, Menekşe, Sarı)2006

Son yılların en dikkat çeken sanatçılarından biri Yayoi Kusama'dır. Venedik Bienalinde Japonya'yı temsil etmesine rağmen 1966'dan beri Amerikan vatandaşıdır. Bienalde Balkabağı formu ve aynalarla yaptığı düzenleme ile oldukça ilgi çekmiştir. Pop sanat duyarlılığının uzantısı olan işler yapmış olan sanatçı bazı işlerinde Japon video oyunlarındaki hayal dünyasını çağrıştıran işler yapmıştır (Smith 2005).

Japonya'da 1929 yılında doğup büyümüş olan Kusama 1958 yılında New York'a gitmiştir. Sanat çalışmalarına orada bir süre devam ettikten sonra akıl sağlığında yaşadığı problemler nedeni ile 1970 yılında Japonya'ya geri dönmüş ve sanat çalışmalarına orada devam etmiştir. Resim, heykel, film, yerleştirme, moda ve performans gibi sanatın çeşitli alanlarında çok sayıda eserler üreten sanatçı pop sanat, minimal sanat ve feminist sanat gibi akımlarda yer alarak dönemin önemli sanatçılarını etkilemiştir. Eserlerinde kullandığı puantiyeli boyamalarla marka olmuştur. Bu noktalı çalışmalarını "evrende güneş, ay, dünya ve yüz milyonlarca yıldız var, Evren felsefesini sanat aracılığıyla takip etmek beni stereotipik bir tekrarlamaya götürdü" şeklinde açıklamıştır. Açık alanda yaptığı heykellerin ilkini 1994'te Japonya'da "Balkabağı" (Resim 5,6.) formuyla yapmış ve daha sonra dünyanın farklı ülkelerinde çeşitli müzelerde anıtsal boyutlarda balkabağı, lale formlarında renkli ve puantiyeli heykeller yapmıştır. Balkabağı, sevgi-barış ve doğurganlığı temsil eden çocukluk anılarının sembolüdür. Kusama'nın babası tohum ve sebze işi yapmaktadır ve ailesinin durumu iyidir. Japonların açlıktan öldüğü savaş zamanlarında sahip olduğu yiyecek bolluğundan suçluluk duyduğu rivayet edilir. Sanatçı açık alan heykellerinde malzeme olarak dayanıklı olabilecek polyester, paslanmaz çelik, bronz vb. malzemeler tercih etmiştir ve çalışmalarına devam etmektedir.

Resim 5. Yayoi Kusama Pumpkin, Benesse Art Site, 1994,Naoshima, Japan (Anonim, 2011)

Resim 6. Yayoi Kusama Pumpkin, Philip Johnson's Glass House, New Canaan, 2015 Connecticut, ABD

Türkiye'de ve dünyanın farklı ülkelerinde açık alan heykelleri olan Kemal Tufan mühendislik eğitimi almış daha sonra heykel okumuştur. Çalışmalarında bu iki eğitimin etkileriyle kendine özgü plastik çözümlemeler oluşturan sanatçı enstalasyon, performans ve video sanatı alanlarında çalışmalarının yanı sıra açık alan heykelleri de yapmaktadır. Metal, ahşap, taş ve paslanmaz çelik gibi malzemelerle heykeller üreten sanatçı "üç tekerlek" isimli seride farklı boyutlarda bisiklet heykelleri yapmıştır. Çocukluk anılarının alegorik uzantısı olarak üç tekerli bisiklet formunu heykel plastiğinde çözümlemiştir (Resim 7). Bu herkesin bildiği form izleyiciyle içten bir temas kurarak iletişim sağlamakta aynı zamanda anıtsal bir heykel olarak açık alanda sergilenmektedir.

Resim 7. Kemal Tufan "Üç Teker" Mermer 350x300x220 cm, Adana

Sanatçı makas, kayık ve dolmakalem gibi nesnelerin anıtsal heykellerini de yapmış ve dolmakalem serisinden oluşan "Dictionarium" temasıyla 2015 yılında bireysel sergi açmıştır. Sanatçının dolmakalem formundaki heykelleri ile ilgili sergi metninde "Uzun süredir çalışmalarında edebiyat ve heykelin yapısal özelliklerinden bir arada yararlanan Tufan, bu sergisinde "dil" in bizzat kendisini bir gösterge olarak kullanarak yeni bir üst katman inşa ediyor. Sanatçı, metaforu doğrudan bir anlatım aracı olarak kullanmak yerine, onu meydana getiren öğeleri çözümleyip, alışık olduğumuz konumlarını yeniden kurgulayarak kendine özgü bir biçime sokmakta. İlk görüşte mizahı kullanan birer ikon olarak algılanan çalışmalar, detaylarına indikçe birbirleriyle karmaşık bir şekilde yer değiştiren, gösteren ve gösterilen ilişkile-

 DOI: 10.7816/idil-07-51-03

rini sunmaya başlıyor. Kalem imgesini salt bir yazı yazma enstrümanı olmanın ötesinde, kişisel ve toplumsal belleğin kayıtlarına yönelik bir gösterge olarak kullanan Tufan, bu kalemlerin yüzeylerine kör ve sağır-dilsiz alfabeleriyle yazılmış anlatımlar inşa etmiştir. Dokuma (Lat.texō) ve metin (Lat. textus) arasındaki kökensel bağı vurgulayan bu çalışmalar, motife bir yüzey üzerindeki kayıt aracı şeklinde ikincil bir işlevsellik katmakta. Bu sayede, kayda alınamayan sözlü kültürün ve yazılı olmayan işaret dillerinin belleğimizin arka katmanlarında kapladığı yerin, üç boyutlu bir sunumunu meydana getiriyor" bilgisi yer almaktadır (Anonim 2015).

Resim 8'de Tufan'ın Büyükçekmece'de paslanmaz çelik malzemeyle yaptığı açık alan heykeli görülmektedir.

Resim 8. Kemal Tufan Dolma kalem, Paslanmaz çelik, Büyükçekmece

Konu bağlamında ele alınan son örnek Avusturalya'nın Melbourne şehrinin simgesi olan Simon Perry'nin "Kamu Çantası" heykelidir (Resim 9). Sanatçı kamusal alanın aktive edilmesine amaçlayan bireysel ve işbirlikçi sanat üretmeye odaklı heykeller yapmış objeleri, mekânsal yapıları, ses ve ekran tabanlı medya yapısını ve performansı bir araya getiren yerleştirmeler yapmıştır. Akademisyen sanatçı olarak halen Avustralya'da çalışmalarını sürdüren sanatçı "Kamu çantası" olarak adlandırdığı ve bir alışveriş merkezinin önünde yer alan heykelini yaratırken, kavramsal ve şiirsel olarak çalışacak, ancak yine de alışveriş merkezinin içeriğine değinen bir nesne yapmakla ilgilenmiştir. Kamu Çantası, alanın ticari niteliğine açıkça atıfta bulunularak çevresi ile etkileşime girmektedir. Perry, bu kırmızı-granit heykelin şehir ve vatandaşlar, kamuoyu ve özel arasındaki etkileşimi ifade ettiğini söylemektedir. Yere düşmüş büyük bir çanta gibi görünen heykel halka açık oturma alanında, alışveriş merkezinin herhangi bir yerinde, bulunmakta ve izleyiciyle arasında mesafe olmadan hatta izleyicinin dokunduğu üzerine oturduğu doğrudan etkileşime girdiği bir yakınlıkta yer almaktadır. (Anonim 1994a).

Resim 9. Simon Perry "Kamu çantası" (Anonim, 1994)

SONUÇ

Heykel Sanatında açık alanlarda yer alan heykellerde anıt ve anıtsal kavramlarının anlam farklılıklarıyla ifade edilebilecek değişim 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra Pop sanatla birlikte daha belirgin hale gelmiştir. Anıt kelimesiyle heykele yüklenen anlam hatırlama, anma, olarak toplumsal bir olayı ya da kahramanın unutulmaması için yapılan heykeller için kullanılırken anıtsal kelimesi heykelin biçimsel tanımı olarak kullanılmış ve anıt olarak yapılan heykellerden son derece farklı amaç ve düşünce ile yapılmışlardır. Pop art akımı ile başlayan süreçte sanatçıların heykellerinde günlük yaşamdan kullanılan sıradan nesnelerin, boyut ve formları değiştirilerek farklı etki ve bakış açısı getirmeleridir. Bahsi geçen sanatçıların açık alan heykelleri açık, anlaşılabilir, izleyiciyle direk iletişim kuran ve günümüz teknolojisinden yararlanan çalışmalardır. Burada önemli olan sanatçının anıtlarda olan hatırlatma ve üst söylem yerine günlük yaşamdan mütevazı bir nesneyi anıtsallaştırarak bir alegoriyle izleyiciye ulaşmasıdır.

KAYNAKLAR

Antmen, A., 2010. 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar, Sel Yayıncılık 3.Baskı İstanbul.

Anonim 1994a. http://www.emelbourne.net.au/biogs/EM02033b.htm (Erişim tarihi: 02.02.2018).

Anonim, 1994b. https://www.artonyourstreets.com/listing/the-public-purse-simon-perry/ (Erişim tarihi: 03.02.2018)

Anonim 2014. http://www.banucarmikli.com/superstar-jeff-koons/ (Erişim tarihi: 01.02.2018).

Anonim 2011. https://publicdelivery.org/yayoi-kusa-

DOI: 10.7816/idil-07-51-03

ma-outdoor-sculptures/ (Erişim tarihi: 01.02.2018).

Anonim 2016. https://www.widewalls.ch/famous-artwork-public-art/ (Erişim tarihi: 01.02.2018)

Anonim 2015 http://pgartgallery.com/filter/sergiler/Dictionarium-Kemal-Tufan (Erişim Tarihi 21.03.2018)

Ceysson, B.,1987. Sculpture II, cilt Taschen, Austria.

Collins, J., 2001. Sculpture Today, Phaidon, London.

Fineberg, J., 2014. 1940'tan Günümüze Sanat Varlık Stratejileri, Çev:Eskier, S.A. Yılmaz, E.G,Karakalem yayınları, İzmir.

Herbert, G., 2014. The elements of Sculpture,Phaidon Press Limited,Printed China.

Honour, H., ve Fleming, J., 2016. Dünya Sanat Tarihi, Alfa Basım Yayım dağıtım, İstanbul.

Holzwart ,H.W, 2011, 100 Contemporary Artist, Taschen, Austia

Ocvirk, G. O, Stingson, R. E, Wigg, P. R. Bone, R. O, Cayton, D. L, 2015. SanatınTemelleri, Çeviri: Kuru, N. B, Kuru, A, Karakalem Yayınları, İzmir

Smith E.L, 2005 Art Today, Phaidon, Printed in China

GÖRSEL KAYNAKLAR

Resim 1: Claes Oldenburg "Çamaşır mandalı" heykeli Kaynak: Herbert, 2014.

Resim 2: Claes Oldenburg, "Testere"Kyanak: Ocvirk, G. O, Stingson, R. E, Wigg, P. R. Bone, R. O, Cayton, D. L, 2015. SanatınTemelleri, Çeviri: Kuru, N. B, Kuru, A, Karakalem Yayınları, İzmir

Resim 3. Jeff Koons "Balon Köpek" Kaynak: Fineberg, J., 2014. 1940'tan Günümüze Sanat Varlık Stratejileri, Çev:Eskier, S.A. Yılmaz, E.G,Karakalem yayınları, İzmir.

Resim 4: Jeff Koons "Kırık Yumurta" Holzwart ,H.W, 2011, 100 Contemporary Artist, Taschen, Austia

Resim 5: Yayoi Kusama Pumpkin, Benesse Art Site, 1994, Naoshima, Japan Kaynak: Anonim, 2011.

Resim 6: Yayoi Kusama Pumpkin, Philip Johnson's Glass House, New Canaan, 2015 Connecticut, ABD. Kaynak: Anonim, 2011.

Resim 7: Kemal Üç teker heykeli. Kaynak: Kemal Tufan Kişisel Arşiv.

Resim 8: Kemal Tufan Dolma Kalem heykeli. Kaynak: Kemal Tufan Kişisel Arşiv.

Resim 9: Simon Perry Puplic Purse. Anonim, 1994b.